

Finansdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Yttrande över remiss av promemorian Pausad BNP-indexering av skatten på bensin och diesel

Statens väg- och transportforskningsinstitut, VTI, har uppmanats att yttra sig över rubricerad remiss.

VTI noterar att promemorian konstaterar att en paus av BNP-indexeringen i sig skulle innebära en försvagning av regeringens möjligheter att genom klimatpolitiken uppnå de antagna målen. Klimatpolitiska rådet som har till uppgift att utvärdera om regeringens klimatpolitik är förenlig med de klimatmål som riksdagen och regeringen har beslutat, har påpekat att de åtgärder som hittills genomförts inte är tillräckliga för att nå uppsatta mål för transportsektorn.

BNP-indexeringen genomfördes ursprungligen enligt promemorian ”i syfte att spegla en hög ambitionsnivå i klimatarbetet och ge en långsiktig signal om vikten av att minska utsläppen av växthusgaser och även bidra till en effektivare energianvändning” (avsnitt 2.1.). Att pausa BNP-indexeringen nu leder till större utsläpp när mer kraftfulla och nya åtgärder behövs om målet att minska utsläppen från transportsektorn (flyget undantaget) med minst 70 % från år 2010 till 2030 ska kunna nås. Ökat pris på bensin och diesel är dessutom sannolikt det mest kostnadseffektiva sättet att minska utsläppen (se t.ex. Konjunkturinstitutet 2019). VTI saknar också en analys av hur mycket större utsläppen av koldioxid kan bli genom att göra en paus i BNP-indexeringen jämfört med om indexeringen är kvar.

I likhet med promemorian anser VTI också att regeringen behöver komplettera klimatpolitiken med andra åtgärder för att 70-procentmålet ska kunna nås om indexeringen av drivmedelsbeskattningen pausas. VTI bedömer att det kan vara svårt att hitta andra kompenserande åtgärder med lika hög grad av samhällsekonomisk effektivitet. Motiven för och konsekvenserna av denna prioritering saknas i promemorian.

En ytterligare viktig fråga för att bedöma det sammantagna förslagets (pausad indexering och ökad reduktionsplikt) konsekvenser för det svenska klimatpolitiska målet är effekterna av den ökade inblandningen av biodrivmedel för koldioxidutsläppen. I ett tidigare yttrande om reduktionsplikten skrev VTI (VTIs dnr 2017/0229-1.3) ”*Tillgången till biomassa som man kan göra drivmedel av är, inte*

minst i ett internationellt perspektiv, begränsad och konkurrensen med andra användningsområden är hög. Det är därför nödvändigt att också verka för energieffektivare fordon och transportsystem” Denna fråga ligger utanför promemorians syfte samtidigt som VTI inte kan hitta något uppdaterat underlag som kan visa på detta. Här finns en kunskapslucka.

En övergripande fråga som inte utretts och som skulle bidra till bedömningen av alla klimatstyrmedel är vilka styrmedel som ur ett samhällsekonomiskt perspektiv är mest ändamålsenliga i ett nationellt, europeiskt och globalt perspektiv. Förutsättningarna för en sådan bedömning förändras löpande varför en uppdatering skulle kunna övervägas.

I detta ärende har generaldirektör Tomas Svensson beslutat. Senior forskare Roger Pyddoke har varit föredragande. I handläggningen har också forskningschefen Mikael Johannesson, t.f. forskningscheferna Yvonne Andersson Sköld och Jan-Erik Swärth deltagit.

Tomas Svensson
Generaldirektör

Referens

Konjunkturinstitutet (2019) Transportsektorns klimatmål - Årlig rapport 2019